

ТЕКСТИ ПРО ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО В ПРОФЕСІЙНІЙ ТА МІЖОСОБИСТІСНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Л.І. Попова

старший викладач

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Образотворче мистецтво само собою є своєрідною мовою, зрозумілою для представників різних мов і культур завдяки своїй візуальній формі. За винятком незначних елементів зображень, характерних для країн і місцевостей з великими відмінностями у природі та культурі, більшість творів мистецтва сприймаються в цілому багатьма людьми. Для розуміння творів мистецтва різних країн та культур достатнім є також наявність загальних теоретичних знань, які дозволяють відповісти на питання: як розуміти живопис, як розуміти скульптуру, як розуміти народне мистецтво, архітектуру тощо?

Але все більше спостерігається тенденція, коли твір образотворчого мистецтва з'являється як носій певної ідеї, яка потребує не тільки візуальне зображення, але і відповідний текст або сукупність текстів. Такі тексти відображають і прагнення автора більше розповісти про вкладені у даний твір мистецтва ідеї, і думку громадськості, і фахівців, і впливових осіб про відповідний предмет мистецтва, що може привернути додаткову увагу глядачів до твору мистецтва, підвищити ступінь задоволення власників цього твору, а також використовується на ринку творів мистецтва для залучення клієнтів, а також як додатковий важливий фактор для визначення матеріальної вартості (ціни продажу) твору мистецтва. Твір мистецтва може також служити носієм, ілюстрацією або прикрасою певної ідеї. В цілому, образотворче мистецтво складне явище, яке знаходиться під різнобічним впливом та само впливає на навколишній світ. У зв'язку з виникненням електронних засобів інформації і Інтернету образотворче мистецтво стає все більш пов'язаним з різноманітними письмовими та усними текстами на різних мовах. «Мистецтво ХХІ століття переживає феноменальний бум як у Мережі, так і зі її межами, потреба у супроводжувальних текстах дуже велика. З кожним днем стає все більше арт-шкіл, спеціальних магістерських програм в області мистецтва, міжнародних виставок, комерційних галерей, художніх агентств, сайтів художників... І для кожного виду діяльності у цьому зростаючому «арт-всесвіті» потрібні свої тексти» [2, с. 130]. Все це свідчить про актуальність тематики, пов'язаної зі змістом, формою, призначенням текстів про образотворче мистецтво.

Безперечно, що форма багато в чому залежить від змісту тексту. Але в мистецтві, де особливо часто прагнуть до оригінальності, виразності, незвичності, особливо у деяких напрямках сучасного мистецтва, багато чого є незрозумілим, потребує пояснення та розшифрування, що не завжди можуть зробити навіть мистецтвознавці, які спеціалізуються в цій області [2].

Але не тільки тексти про сучасне нетрадиційне, «модернове» мистецтво пов'язані з труднощами для розуміння. Тексти про класичне мистецтво, а також тексти з теорії мистецтва хоч і менше, але також можуть мати місце, важкі для

розуміння. Багато термінів мистецтва можуть мати декілька значень, а певні поняття можуть мати декілька термінів [напр., 1]. Для людей, які мало знають про конкретний вид мистецтва окремі терміни можуть сприйматись як малозрозуміла, але красива екзотика, своєрідна музика, пов'язана з естетично привабливими зображеннями та з усією, на їх думку, престижною та висококультурною галуззю мистецтва. Незрозумілі, але красиві за формою (звучанням) терміни можуть породжувати у слухача та читача свої асоціації, пов'язані як зі складністю твору мистецтва, так і з індивідуальними асоціаціями, які виникають в уяві людини і пов'язані з її особистими знаннями та уявленнями. Фахівець в області мистецтва однак може пропускати малозрозумілі для нього терміни, якщо це не заважає одержанню необхідної для нього інформації для розв'язання конкретних задач. Властива багатьом текстам надлишковість інформації також дозволяє зберегти інформативність тексту за наявності певної кількості малозрозумілих елементів. Таким чином, в зв'язку з розвитком інформаційних технологій в сучасному світі спостерігається значне зростання кількості текстів, пов'язаних з образотворчим мистецтвом, які можуть мати різноманітний зміст, форму та призначення. Нові види мистецтва, зокрема ті, які виникають завдяки новим інформаційним технологіям, можуть супроводжуватись сукупністю текстів, які мають незвичну, оригінальну форму, не завжди зрозумілу з боку фахівців та широких кіл прихильників мистецтва. Незважаючи на деякі незрозумілості, окремі тексти, пов'язані з мистецтвом, можуть в цілому задовольняти як фахівців, так і інших людей. Можна спостерігати формування нових моделей ставлення до мистецтва та до відповідних текстів. У великій кількості текстової, візуальної, звукової інформації та у реальному житті багато людей знаходить свою нішу, яка підтримується за допомогою технічних засобів інформації та зв'язку.

Перспективним для подальших досліджень може бути визначення особливостей текстів про сучасне мистецтво різного призначення, зокрема, особливості так званих «реальних» текстів, тобто текстів, створених для презентації у різних формах (усних, письмових, комбінованих), співвідношення текстів з візуальними зображеннями, а також з текстами інших тематик та призначення в інформаційному просторі.

Література:

1. Беда Г.В. Живопись и ее изобразительные средства / Г.В. Беда. – М.: Просвещение, 1977. – 188 с.
2. Уильямс Г. Как писать об искусстве / Г. Уильямс // Диалог искусств. – 2017. - №1 – с. 130-132.